

בהזדמנות מסויימת, הלך פעם רבינו אל מרן הגאב"ד מטשעבין זצ"ל, בעל "דובב מישרים", לשאול דבר הלכה מפיו בענין "שם" בגיטין. נענה לו הרב מטשעבין שהוא אינו יודע להשיב לו בזה, כשהוא מוסיף ואומר לו:

"יש שני סוגים של 'לא יודע'. יש שמכיר את הענין ואין לו הכרעה, נמצא אם כן שאין כאן היתר ברור. אבל, יש 'לא יודע' שאינו מכיר את הנושא כלל, ובאידיעה זו אין להתחשב כלל!"

במקרה זה – סיים הגאון מטשעבין זצ"ל – אני לא מכיר את הנושא כלל!" רבינו זצ"ל, אמנם לא קיבל מענה על השאלה המסויימת שהציע בפני הגאב"ד מטשעבין, אבל קיבל תשובה, שבה השתמש פעמים רבות – יש "לא יודע" שאינו יכול לשמש כצירוף בספיקות, כי משמעותו "לא יודע כלל!"

דוגמא לכך, אירעה בשנותיו האחרונות ממש של רבינו זצ"ל. יום אחד התעוררה בעיית פסול חיתון אצל בחור הלומד בישיבה גדולה, מן המפורסמות ביותר. הבחור לכשעצמו, היה מצוין גדול בתורה ויראת שמים, אלא שהיה פקפוק על כשרותו לבוא בקהל ישראל, באשר היתה לו שייכות ל"כת בני ישראל" יוצאי הודו (ראה אודות דעתו של רבינו בענין כת זו, בפרק "עומד בפרץ"). בחור זה, היה מצוייד בהמלצות מראשי ישיבתו, המבקשים לטרוח לדון בהיתר הנשואין שלו, ואכן נמצאו כמה רבנים שהתירו לו לבוא ב"קהל".

הרב מטשעבין

ברם, בפנותו אל אחד הרבנים הגדולים, הורה לו הלה לפנות אל רבינו זצ"ל בענינו. משהגיע אותו בחור אל רבינו, טרח רבינו לברר שנית את הצדדים שיש בענין, כשבסופו של דבר נענה ואמר לבחור:

"איני יכול להתיר, אבל אני אסע להרב אלישיב שליט"א..." (ראה אודות קשריו של רבינו, עם יבדלחט"א מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א, להלן בפרק זה)

יצנין, כי באותו פרק, כבר היתה הנסיעה קשה על רבינו מאד, ואף על פי כן לא נמנע מלעלות לירושלים, שמא תמצא ארוכה למכתו של אותו בן ישיבה.

משהעלה רבינו את הנידון בפני הגרי"ש אלישיב שליט"א, הגיב ואמר: "אינני מכיר את הענין ולא אוכל להתיר!"

שמע רבינו את הדברים, קבע ואמר:

"דאָס איז דער 'לא יודע' פון דער טשעבינער רב!" (זהו ה'לא יודע' של הרב מטשעבין).

ומכיון שכך, קרא רבינו אל אותו בחור ופסק לו את פסקו:

"מניעת ההיתר של הרב אלישיב ושלי, הינה בגדר 'לא יודע' את הענין, ואם יש לך היתר של רבנים אחרים ותרצה לסמוך עליהם, אין הספק שלנו צירוף לענין!"

גם עם מרן הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל, בעל "אגרות משה", ניהל רבינו משא ומתן בהלכה. היה זה בענין שאלה חמורה של אשת איש, שהועלתה בפני פוסקי הדור. רבי משה זצ"ל, חיוה את דעתו בענין ואף רבינו פסק את פסקו באותו ענין.

באותה תקופה, הגיע ר' משה זצ"ל לביקור בארץ והתאכסן במלון פלאז'ה בירושלים. רבינו שם פעמיו אל אכסנייתו של ר' משה, כדי לשאת ולתת עמו בענין. דין ודברים התפתח ביניהם, כשהוא מלווה ב"ריתחא דאורייתא" מצד שני הצדדים,